

พรรณวดี ศรีขาว. การสืบทอดและบทบาทของพิธีเลี้ยงผีบรรพบุรุษของชาวกูย ที่บ้านละเอาะ อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ. (๒๕๕๔).

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รองศาสตราจารย์สุกัญญา สุจนายา

วัตถุประสงค์: ๑. เพื่อศึกษาการสืบทอดพิธีเลี้ยงผีบรรพบุรุษของชาวกูย ที่บ้านละเอาะ อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ

๒. เพื่อศึกษาบทบาทของพิธีเลี้ยงผีบรรพบุรุษของชาวกูย ที่บ้านละเอาะ อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ

สมมติฐาน: ชาวกูยที่บ้านละเอาะ อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ นับถือผีสะเองเป็นผีบรรพบุรุษและรับผีแถนของกลุ่มคนลาวมาเป็นผีบรรพบุรุษร่วมด้วย ชาวกูยกลุ่มนี้ใช้พิธีเลี้ยงผีบรรพบุรุษประจำปีเป็นเครื่องรักษาและสืบทอดความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษ พิธีดังกล่าวสะท้อนลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างชาวกูยและชาวลาว

บทคัดย่อ: วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสืบทอดและบทบาทของพิธีเลี้ยงผีบรรพบุรุษของชาวกูยที่อำเภอบ้านละเอาะ อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๕ โดยการสัมภาษณ์และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในพิธีเลี้ยงผีบรรพบุรุษ

ผลการศึกษาพบว่า ชาวกูยบ้านละเอาะนับถือทั้งผีสะเองและผีแถนเป็นผีบรรพบุรุษประจำสายตระกูล ผีสะเองเป็นผีดั้งเดิมมีฐานะสูงกว่าแถนที่รับเข้ามา ทุกปีระหว่างเดือน ๓ ถึงเดือน ๖ จะจัดพิธีเลี้ยงผีบรรพบุรุษขึ้น พิธีเลี้ยงผีบรรพบุรุษสืบทอดมาได้จนถึงทุกวันนี้ เพราะมีปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยภายใน คือ มีครูบาเป็นผู้สืบทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับพิธีเลี้ยงผีบรรพบุรุษและบริบทชุมชนบ้านละเอาะ รวมถึงปัจจัยภายนอก คือ นโยบายของภาครัฐที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดจิตสำนึกทางชาติพันธุ์

บทบาทของพิธีเลี้ยงผีบรรพบุรุษที่มีต่อชุมชนบ้านละเอาะในปัจจุบัน คือ บทบาทในการสืบทอดฮีตคองของชาวกูยบ้านละเอาะ และบทบาทในการสั่งสอนลูกหลาน ขณะเดียวกันก็มีบทบาทในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างชาวกูยและชาวลาว ทั้งยังมีบทบาทในการสร้างกำลังใจให้กับปัจเจกบุคคล รวมถึงมีบทบาทในการแสดงความเป็นเจ้าของพื้นที่เดิมของชาวกูย พิธีนี้สามารถตอบสนองความต้องการทางจิตใจและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน จึงดำรงอยู่จนถึงทุกวันนี้และกลายเป็นอัตลักษณ์สำคัญของชาวกูยบ้านละเอาะ